

سال حماسه‌ی سیاسی و حماسه‌ی اقتصادی

شبکه اجتماعی آکادمیا: محل اشتراک وردیابی پژوهش

تهیه و تنظیم: زهرا بتولی

دانشجوی کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه تهران

در سال‌های اخیر، شماری از شبکه‌های اجتماعی، ظهور پیدا کرده‌اند که امکان ساخت شبکه‌های تخصصی را در اختیار محققان قرار می‌دهند. به کمک این شبکه‌ها محققان می‌توانند در زمان‌ها و مکان‌های متفاوت برای ملاقات افراد، دور هم جمع شده و تجارب خود را با آنها به اشتراک بگذارند. عضویت محققان دانشگاهی در شبکه‌های اجتماعی تحقیقاتی و بارگذاری مقالات پژوهشی در این شبکه‌ها، زمینه انتشار و اشتراک دانش و هم‌چنین همکاری‌های علمی، بالا رفتن تعداد ارجاعات به تولیدات پژوهشی، ارتقاء رتبه علمی، افزایش مشاهده‌پذیری محققان در محیط وب و بالا رفتن ضریب دسترسی به مقالات از طریق موتورهای جستجوگر را به همراه خواهد داشت.

یکی از مهمترین شبکه‌های اجتماعی تحقیقاتی، شبکه اجتماعی آکادمیا <http://www.academia.edu> می‌باشد. این شبکه اجتماعی در سال ۲۰۰۸ توسط Richard Price راه‌اندازی شد. آکادمیا برای اعضاء خود، شماری از ابزارها و امکانات جهت همکاری‌های علمی جهانی، فراهم می‌آورد.

در نوشتارهای مختلف، شبکه اجتماعی آکادمیا تحت عناوین گوناگونی معرفی شده است از جمله: شبکه اجتماعی تخصصی محققان دانشگاهی؛ شبکه اجتماعی برای دانشمندان؛ شبکه اجتماعی پژوهش‌محور؛ فیس‌بوکی برای دانشمندان؛ سایت راهنمای پژوهش؛ شبکه اجتماعی مشارکتی؛ و شبکه اجتماعی آکادمیک.

ثبت‌نام در این شبکه اجتماعی، رایگان است. آخرین محاسبه اعضاء نشان می‌دهد که تاکنون بیش از ۴ میلیون محقق در این شبکه عضو هستند. این شبکه، محدود به یک رشته موضوعی خاص نیست و محققان از همه رشته‌ها می‌توانند در آن ثبت‌نام کنند. بعد از ثبت‌نام، محقق می‌تواند عناوین تألیفات و زمینه‌های علاقه‌مندی خود را از طریق پروفایل تخصصی خود با سایر محققان به اشتراک گذاشته و با سایر محققانی که در حوزه مورد

علاقه او فعال هستند آشنا شده و آخرین فعالیت‌های آنان را دنبال کند.

آکادمیا ابزاری موثر و قدرتمند جهت نشر آثار پژوهشی دانشگاهیان به شمار می‌رود. پروفایل آکادمیا، علمی‌محور است و شامل اطلاعات زیر است: اطلاعات شخصی و جزئیات تماس (نام، تصویر، موقعیت، پست، عنوان پست، بخش، دانشگاه، ایمیل، صفحه خانگی، آدرس، تلفن، ...); علائق تحقیقاتی (علائق تحقیقاتی اولیه و ثانویه); مطالب بارگذاری شده (مقالات، کتب، سخنرانی‌ها، مدارک آموزشی، بلاگ‌ها، رزومه، وب‌سایت و ...); ارتباطات (همکاران، دنبال کردن دیگران و دنبال شدن توسط دیگران); دنبال کردن (مقالات دنبال شده، سؤالات دنبال شده و روزآمدسازی آن). یکی از مزایای آکادمیا، این است که محققان می‌توانند بعد از بارگذاری مقالات خود، در مورد اینکه چه کسی مقاله آنها را دنبال کرده و چه کسی آن را دانلود کرده است، مطلع شوند.

آکادمیا در ردیف سایت‌های راهنمای پژوهش، دسته‌بندی شده است. تمرکز سایت‌های راهنمای پژوهش، شناسایی محققان طبق معیارهای مشخصی مانند شایستگی و توانایی‌های ویژه و زمینه‌های پژوهشی محقق در یک حوزه موضوعی خاص، است. این نوع سایت‌ها، تماس‌های اولیه را تسهیل می‌کنند و به محققان اجازه می‌دهند تا پروفایل جامعی از خود به جامعه علمی ارائه نمایند. آکادمیا به‌عنوان یک شبکه اجتماعی آکادمیک، برای محققان طراحی شده تا بتوانند با کسانی که علائق پژوهشی مشابهی دارند در تماس با یکدیگر باشند، هم‌چنین محققان می‌توانند از طریق این شبکه اجتماعی، به متن کامل مقالات نیز دسترسی داشته باشند.

آکادمیا توسط قابلیت‌هایی که جهت برقراری تعامل، همکاری و انتقال دانش دارد، ارتباط مستقیم و غیرمستقیم بین اعضاء شبکه را امکان‌پذیر می‌سازد. ویژگی ارسال پیام مستقیم بین اعضاء

سالنامه‌های سیاسی و حماسی اقتصادی

مورد نظر، آن را دنبال کنند. در صورتی که مجله مورد نظر محقق در این صفحه موجود نباشد، محقق می‌تواند، مجله مورد نظر خود را پیشنهاد دهد.

با توجه به استقبال پژوهشگران از شبکه‌های اجتماعی تحقیقاتی و نقش شبکه‌های اجتماعی تحقیقاتی در معرفی، برقراری ارتباط و همکاری بین پژوهشگران و هم‌چنین مدیریت تولیدات علمی آنها، می‌توان این‌گونه نتیجه گرفت که معرفی قابلیت این سایت‌ها به پژوهشگران، می‌تواند باعث ارتقاء سطح پژوهش‌های دانشگاهی شود. با توجه به اهمیت شبکه‌های اجتماعی در توانمندسازی محققان، نیاز به برگزاری کارگاه‌های آموزشی در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی ضروری به نظر می‌رسد.

References:

- [1] Almousa O. Users' classification and usage-pattern identification in academic social networks. *Applied Electrical Engineering and Computing Technologies* 2011 Dec 6-8, Amman, Jordan.
- [2] Bittner S, Muller A. Social networking tools and research information systems: Do they compete? *Webology* 2011; 8(1). Available at: <http://www.webology.org/2011/v8n1/a82.html>
- [3] Bullinger AC, Hallerstedde SH, Renken U, Soeldner JH, Moeslein KM. Towards Research Collaboration—a Taxonomy of Social Research Network Sites. 6th Americas Conference on Information Systems, 2010 August 12-15, Lima, Peru.
- [4] Giglia E. Academic social networks: it's time to change the way we do research. *Eur J Phys Rehabil Med* 2011; 47: 345-9.
- [5] Masud SM, Afrin FM, Choudhury S, Ahmed I. VizResearch: Linking the Knowledge of People and the People with Knowledge. *Procedia Computer Science* 2012; 9: 1416–25.
- [6] Millan N, Bromage A. An initial approach to the integration of Web 2.0 technologies in the research environment. *Interactive Technology and Smart Education* 2011; 8(3): 148–60.
- [7] Moeslein KM, Bullinger AC, Soeldner J. Open Collaborative Development: Trends, Tools, and Tactics. 13th International Conference on Human-Computer Interaction, 2009 July 19-24, San Diego, CA, USA.
- [8] Nentwich M. Web 2.0 and academia. 9th Annual IAS-STIS Conference, 2010 May 3-4, Graz, Austria.

جهت برقراری ارتباط با همدیگر، از کارکردهای این بخش است.

جستجو بین نام محققان، علائق تحقیقاتی و نام دانشگاه‌های ثبت شده در آکادمیا، از قابلیت‌های مهم این شبکه اجتماعی است. محققان می‌توانند با انتخاب علاقه پژوهشی خود، افراد فعال و هم‌چنین مقالات تخصصی آن حوزه را ردیابی نمایند. کاربر این امکان را دارد تا میان علائق پژوهشی موجود در این شبکه اجتماعی، جستجو و زمینه مورد نظر خود را انتخاب نماید.

از مزایای دیگر این سایت این است که هر زمان که پروفایل محقق توسط شخصی در گوگل یا سایر موتور جستجوها، یافت می‌شود، به صورت خودکار یک پیام آگاه‌سازی به ایمیل محقق ارسال می‌شود. یکی از ابزارهای مهم این شبکه اجتماعی، اطلاع از آمار مشاهده صفحات محقق است. هم‌چنین به محقق اجازه می‌دهد تا مطلع شود که افراد در موتورهای جستجو با چه کلیدواژه‌هایی جستجو کرده و به مقاله محقق در آکادمیا دسترسی پیدا کرده‌اند. کلیدواژه، سوالات پژوهشی هستند که افراد جهت جستجوی صفحات آکادمیا در گوگل یا سایر موتور جستجوها استفاده می‌نمایند. آکادمیا همواره آمار مشاهده پروفایل و تالیفات محقق در ۳۰ روز اخیر را ارائه می‌کند. علاوه بر این، مشخص می‌شود که مقالات محقق از چه طریقی و با چه موتور جستجو‌هایی، مورد مشاهده قرار گرفته‌اند.

همان‌طور که اشاره شد، پژوهشگران عضو آکادمیا، این امکان را خواهند داشت که تالیفات خود را از طریق شبکه اجتماعی آکادمیا، در دسترس سایر محققان قرار دهند. محققان قادر خواهند بود مقاله، کتاب، سخنرانی، پایان‌نامه، مقاله همایش، پیش‌نویس‌ها و سایر مدارک آموزشی خود را در پروفایل خود بارگذاری نمایند. بارگذاری تالیفات به دو صورت امکان‌پذیر است. محقق می‌تواند به صورت دستی مشخصات و در صورت تمایل متن کامل تالیفات خود را بارگذاری نماید. راه دوم جهت بارگذاری تالیفات در پروفایل محقق، امکان استفاده از قابلیت "Import" است. با استفاده از این گزینه، امکان جستجوی تالیفات محقق در وب، پایگاه اطلاعاتی پاب‌مد و سپردنگاه خودآرشیوی ArXiv، فراهم می‌شود.

صفحه مرتبط با مجلات در شبکه اجتماعی آکادمیا، یکی دیگر از قابلیت‌های این شبکه اجتماعی است. محققان قادر به خواهند بود بین ۱۲۶۳۶ مجله جستجو نموده و بعد از یافتن مجله